

GLAS

• LA VOZ •

DE LA ACCION
CULTURAL
ESLOVENA

Mesečno poročilo. Izda-
ja tajništvo, Alvarado
350, Ramos Mejía.

LETO II. Štev. 12

DECEMBER 1955

VEČER KOMORNE GLASBE

Slovenska kulturna akcija, ki je že ob ustanovitvi prevzela za svoj glavni namen načelo, širiti in krepiti rast slovenske kulture v zamejstvu na vseh področjih, je s prireditvijo „Večera komorne glasbe“, 18. novembra 1955 v Buenos Airesu storila spet lep korak v svojih plemenitih prizadevanjih. Medtem, ko se literarno področje ponaša že s kar zajetno knjižnico novih knjig, ki jih je v prvih dveh letih svojega obstoja izdala naša založba, pa z visoko stoječo revijo „Meddobje“, ki so ji zbornik „Vrednote“ bogato dopolnilo, prvi razpis knjižnih nagrad pa živ izraz njegove plodovitosti (enajst izvirnih slovenskih literarnih del!), je nedavni glasbeni nastop ustvarjalnih članov Glasbene odtoka dokazal, da tudi slovenska glasbena kultura v zamejstvu raste, kot zavirljivo preseščajo naši likovniki z razstavami in še posebej s svojo umetniško akademijo.

Spored večera, o katerem na drobno poročamo na drugem mestu, je bil iznajdljivo spretno in izvirno sestavljen. Nudil je dovolj možnosti razmaha glasbeniku - izvajalcu, pa nič manj, morda še več resnične glasbene kulture žejnemu poslušalcu. Napačno in med Slovenci včasih le preveč zakoreninjeno mnenje, da je naš narod že po svoji naravi „glasbenik“, kot je menda „igralec“, samo zato, ker je področje zborovske vokalne glasbe res doseglo v zadnjih desetletjih precejšen razmah ali ker je že vsaka naša gorska vasica imela svoj oder, je v naših časih zbledelo. Slovenci v zamejstvu smo se čez noč znašli z visoko in zavirljivo glasbeno kulturo drugih narodov; pri tem moramo nujno ugotavljati, da

SLOVENCİ MICKIEWICZU

Domovina, ti si kakor zdravje...
Kolikšne cene vredna, tisti le spoznal je,
ki jo je izgubil...

Mickiewicz: Gospod Tadej

Kakor je pred dvajsetimi leti ves kulturni svet praznoval stoletnico smrti velikega ruskega pisatelja Puškina, tako letos ves kulturni svet slavi stoletnico smrti Puškinovega prijatelja in pozneje pesniškega nasprotnika, poljskega pesnika Adama Mickiewicza. Predvsem pa mi Slovenci, politični emigranti, imamo vse razloge, da se spominjamo smrti tega največjega pesniškega genija poljskega naroda, ki je bil neutrudni borec proti tiraniji, organizator prostovoljnih bataljonov za oboroženo osvoboditev domovine ter pevec begunskega domotožja in svobodofilne zanešenosti, tako, da je postal naravnost kralj - duh, vladar duš prve poljske emigracije, ki je v njegovi pesmi našla svojo duhovno podobo bolj kot v katerem koli drugem pesniku. Zato ga je narod tudi pokopal v kraljevsko grobnico ob bok poljskih kraljev, suverenov, na krakovskem Vavelu, poudarjajoč s tem, da v suženjstvu žezlo kraljev pade v roke duhovnih ljudi; da tedaj aktivno kulturno delo postane najuspešnejša politika in da so dobe, ko človek Lepoto more dojemati samo še v mislih na svoj narod. Tedaj pesnik, tvorec Lepote, postane obenem tudi prerok — posebljenje naroda. Ko narod izgubi svojo fizično osnovo, to je, ko postane emigrant, tedaj šele se zave moči duha, se potopi ves v duhovnost, da, celo v mistiko, in z vero osvoboduje tudi zasušeno domovino. Kot politik je Mickiewicz propadel, smrt ga je dohitela, ko je stal na čelu oborožene poljske prostovoljne vojske na turški strani proti Rusom — toda z duhovnim delom, s svojo pesmijo, je zmagal in podaljšal življenje emigrantskega naroda do njegove prve osvoboditve.

Ko je zdaj poljski narod zopet v izgnanstvu — in slovenski tudi —, postaja Mickiewicz znova njegov kralj - duh, z njim gre v boj proti tiraniji in nasilstvu, proti moskovskemu imperializmu in materializmu časa, glaseč vero v Boga in zgodovinsko pravičnost. Tako postaja Mickiewicz znova poljski romar, pesnik v tujini, opevajoč domovino z domotožjem in revolucionarno vero v osvoboditev.

Slovenska kulturna akcija hoče tudi Slovence, in to njih emigracijo, vključiti v vrste vsega kulturnega sveta s tem, da se poklanja temu največjemu slovanskemu emigracijskemu pesniku, borcu za svobodo svojega naroda in za svetovni mir v bratstvu narodov. Spoznati hoče njegovo delo in njegovo pesem, njegovo duhovno aktivnost, vse to, v čemer je njegova veličina, žrtev in nesmrtnost.

Njegova tradicija med Slovenci mi nova; je priznana od Čopa in Prešerna, pa preko Murna, Cankarja in Župančiča do Prijatelja in njegovih učencev. Da se poudari ta tradicija in se ustvari nova med našo emigracijo — zato ta večer. In veseli smo, da po zaslugi dr. Stempowskega, dr. Kaweckega, dr. Laszewske in drugih moremo spomin na tega velikega poljskega pesnika počastiti s sodelovanjem njegovih rojakov ter po posredništvu njih poljskemu narodu, predvsem tistemu, ki je na zopetnem mickiewiczevskem romanju k svobodi, izraziti, da ga Slovenci tako kakor po Levstikovih besedah pred sto leti, tudi sedaj in posebno mi v emigraciji, sprejemamo „za svojega“. V njem gledamo najmočnejšo, genialno kulturno aktivnost slovanskega emigrantstva v preteklosti, njegovo nezlomljivo vero v bodočnost, z željo, da bi nekaj njegove genialnosti — kot žar sonca, ki žari že sto let v Nesmrtnosti — padlo tudi na pot slovenske kulturne sodobnosti.

Tine Debeljak

ljudje, med katerimi živimo, niso od nas v glasbi manj doma, pa da premnogokrat njih poznanje sega mnogo dlje kot zgolj na področje vokalne zborovske glasbe. Namen našega večera je bil dvojen: dvig glasbenika ustvarjalca in seznanjanje poslušalca z nekaterimi skrivnostmi glasbene umetnosti. Odtod delitev sporeda v dva dela: instrumentalni, ki je tokrat obsegel pianistično produkcijo, in vokalni, z vsemi raznolikostmi, ki jih to glasbeno področje obseže: solospjev, tercet, kvartet in komorni zbor.

Večer je uspel. Prav je, da to zapisano ostane. Primerno pa je, če opozorimo na troje: na izvirnost večera, ki je v komorni izvedbi predstavljal novost med nami, na več kot primerno uvajanje v posamezne dele sporeda, kar je z literarno kritičnimi opombami dosegel vodja odseka, prof. Geržinič, pa novost v vokalnem delu sporeda, ko je recitator pred slehernim izvajanjem pesmi njeno besedilo občinstvu predstavil z recitacijo. To troje pa so že svojevrstne vrednote, ki so med poslušalci dokazale, da so se skrivnostim glasbe bolj približali in njeno lepoto bolj dojel.

Na večeru je svoj krst doživel tudi komorni vokalni zbor, ki ga je Glasbeni odsek sestavil izključno iz nekaterih pevsko več ali manj šolanih članov Slov. kult. akcije. Želeli je samo, da zbor nekatere manjše praznine izpolni z novimi elementi ter čimprej začne z doslednim pevskim in glasbenim študijem. Veliko je slovenskih pevskih zborov v našem zamejstvu. Pa nobeden med njimi ne goji komorne vokalne glasbe. Glasbeni odsek naj to občutno vrzel izpolni. Ta dolžnost mu je ena prvih nalog.

Glasbeni odsek je zastavil pravo pot k plemenitenju naše glasbene kulture v zamejstvu. S komornim predvajanjem se tako izvajalec kot poslušalci najlažje in najgloblje približata resničnim in najplemenitejšim virom glasbene umetnosti. Instrument solist, pevec solist, kvečjemu zbor v slogu madrigalistov utegnejo prikazati najjačje osnovne komponente, ki stvarjajo glasbeni čar. S takšnim prizadevanjem se naši glasbeni kulturi v zamejstvu odpira čisto novo polje, kjer orala do zdaj še nihče ni zastavil. Tod se moreta plemenititi in kleno ustvarjati oba: komponist in izvajalec; kajti tehnično le preveč omejene možnosti med nami nam vsaj trenutno ne dopuščajo širših glasbenih izvajalnih oklik, razen že udomačenih večjih vokalnih zborov, ki

VELIKONJEVI „LJUDJE“

Ob priliki izida Velikonjevih zbranih novel v knjigi, obsegajoči 340 strani, mi je uredništvo Glasa kot uredniku knjižnih zbirk stavilo nekaj vprašanj, katera bodo morda zanimala naše naročnike in sploh bralce slovenskih knjig v zamejstvu.

Kako je prišlo do izdaje Velikonjevih novel?

Velikonjeva knjiga je stopila namesto Balantičevega Zbornika iz več razlogov: če bi izdali še Balantičeve poezije, bi spričo Kosovega Križevega pota, spominske knjige Kyrle eleison in že napovedane Geržiničeve uglasbitve kantate na Barago prišlo preveč vezane besede obenem na trg. Vemo pa, da občinstvo hoče tudi pripovedništva, in to kvalitetne proze. Prvenstveno izvirni Maroltov roman in Bertonc-ljeva pot na Dhaulagiri bi prišla na vrsto šele koncem knjižnega leta. Med tem, ko smo pripravljali Balantiča, pa nam je — spričo dejstva, da smo dali v svoj program tudi izdajanje slovenskih pisateljev iz polpreteklega časa, katerih duhovni dediči smo — Velikonjev sin prof. Jože iz Trsta ponudil izbor očetovih novel, kakor jih je pokojni pisatelj še sam izbral in jih je sin rešil v Trst, kjer je ob razsulu služboval. Sprejeli smo ponudbo z veseljem, ker poznamo Velikonjevo pisateljsko delo in ga cenimo, ter bi mu tako še v letu desetletnice njegove nasilne smrti lahko postavili najlepši spomenik — njegovo lastno delo, kakor ga ni mogel izdati niti v svobodni domovini.

Kaj je bil glavni namen te izdaje?

Kot sem rekel: eden glavnih namenov je bil, ob desetletnici njegove smrti postaviti mu literarni spomenik, počastiti kot se Kulturni akciji pritiče, pisatelja v njem. Pokazati zamejstvu — in po njem domovini —, kakšen pisatelj je bil ubiti Velikonja, o katerem danes literarne zgodovine doma namenoma molče in ga zanikajo. Najprej so mu vzeli življenje, zdaj mu ubijajo še ime in ga mečejo iz svetišča Lepote, katere neutrudljivi delavec je bil, na smetišče. Mi pa pobiramo bisere iz svinjaka. Velikonja je tak biser. Mnogi ga bodo šele zdaj prav spoznali. Poznajo ga samo po Višarskih polenih, ki so izšle in izhajajo v ponatisih v Severni Ameriki in v Argentini, do pravih njegovih literarnih stvaritev pa ne morejo. Posebno do tistih kratkih, jedrnatih, psihološko in podzavest „zavrtanih“ problemov na meji zavestnega in podzavestnega, ki jih je on sam krstil Skrivnosti. Tem bo ta zvezek odkritje. Velikonja bo stopil pred nje kot čudovito moderni pisatelj, ki je pred dvajsetimi leti tako pisal kot dares moderni. Mislite na Hemingwaya, s katerim ga je primerjal že dr. Kacin, še preden je postal Nobelov nagrajenec.

Kako so zbrane te novele?

Velikonja je še za življenja zbral svoje „raztresene ude“. Kot prvi del svojih zgodnjih novel je pri Jugoslovanski knjigarni izbral svoj čas zbirko „Otroci“ (mimogrede: bil je oče 13 otrok!). Izbral je že gradivo za prihodnje zvezke, pa mu jih tedaj niso izdali, ker ni bil dovolj popularen, bil je „pretežak“, „ni vlekel“, kot so se mi tedaj dotični „činitelji“ izjavljali, ko sem skušal posredovati med njimi in pisateljem, s katerim sva bila zadnja leta slednji večer skupaj. Ta izbor, ki ga je hranil, je krstil sam „Ljudje“. Iz tega naslova je jasno videti kontinuiteta s prvim delom: tam Otroci, problemi otroških duš, tu pa problem odraslih — ljudi. Ta naslov je sam napisal s svojo levo roko (bil je hrom kot Pregelj) in kot pri Preglju smo ga tudi tu dali v faksimilu v naslov. Toda za eno tako zbirko jih je še ostalo v rokopisu.

Je knjiga izšla v strogo taki obliki, kot jo je on uredil?

Ne. Že zato ne, ker je — kot sem rekel — rokopisov še za eno tako zbirko. Vzeli smo samo prvo polovico, tisto, ki ga prikazuje kot pisatelja pred veliko boleznijo leta 1934, ko je že „gledal smrt“ in mu je bilo „življenje podarjeno, da mu je bilo čez deset let zopet vzeto“. Po bolezni je pisal še bolj „težko“, toda še bolj zanimivo, kakršnega bi pokazal nadaljni zvezek, če bo do tega prišlo. Zato smo prvi del vzeli zase kot celoto ter ga nismo hoteli krajšati, tudi če je zaradi tega obseg narastel na 340 strani.

V bistvu je ohranjena Velikonjeva ureditev. Mi smo od tu pridali samo uvodno pismo sinu kot prolog, ker navezuje notranje na sinov uvod. Tudi prvo novelo o kraški Suši smo dali, da navežemo na Otroke in dobimo prehod v Ljudi. In potem še dve črtici iz časa med prvo svetovno vojno (Okameneli kralj in Ujetnik), ki sta zanimivi za nje-

govo takratno protivojno razpoloženje. To je vse, kar smo dodali tu, da je bolj jasno prišla do veljave razdelitev knjige: najprej kraške povesti, med katerimi zavzema važno mesto njegova protifašistična ljudska povest z Goriške, ki je izšla leta 1921 v goriški Mladiki in s katero je Velikonja že tedaj odklonil laški fašizem. Drugi cikel je medvojni (v letih 1914-1918), s katerim odklanja Avstrijo in militarizem sploh. Vse ostalo pa je njegovo, kakor je dal prepisati on sam. Pravi urednik knjige je torej Velikonja sam, kakor stoji v naslovu. In to je posebna vrednost knjige, za katero smo pa dolžni zahvalo sinu, da jo je pravočasno rešil v tujino. On je drugi urednik, ki je knjigi tudi napisal sinovski uvod, in brez njegove odobritve se ni zgodila nobena sprememba.

In drugi del?

Drugi del čaka v rokopisu in bi ga radi izdali, pač kadar bo nanesel čas in razmere. Vsebuje Velikonjeve poboženske novele iz Doma in sveta (Pomlad, Na kliniki, itd.), pa tudi detektivsko povest iz Slovenskega doma, naravnost Chesstertonsko paraflažo na te vrste literarne plaže. Če bi pa sem vključil še njegove dramske rokopise: stvaritve (Župan, Njiva, ki so dramatizirana Višarska polena), itd., bi dobili še obsežnejši zvezek. Želel bi, da bi ta drugi zvezek spremljal literarna monografija o Velikonju kot človeku in pisatelju, ki jo pripravlja njegov sin, kajti šele tedaj, ko je kakšen pisatelj literarno obdelan, dobi mesto v literarni zgodovini in pravo vrednoto. In to mesto v slovenski literarni zgodovini smo mu dolžni poiskati in utrditi prav mi, slovenska emigracija, ko tega domovina po svojih sedanjih predstavnikih zavestno in hoteno noče. Kdaj pa bo to delo dozorelo, ne moremo povedati, morda čez leto, morda čez dve. Odvisno bo tudi od odmeva tega prvega dela med občinstvom.

Kaj torej pomeni ta knjiga na knjižnem trgu?

Nič več in nič manj kakor — nesporno potrditev pisateljske moči Narteja Velikonje, člana slovenskega PEN-kluba, kot pisatelja svoje lastne fiziognomije, ne morda kekega epigona srednje vrste. Njegova pisateljska individualnost stopa jasno pred naše oči. Tako, kakor piše on, ni pisal pri nas nihče pred njim, komaj za njim naši — najmlajši. Psihološki analitik, ki razkraja znanstvene odtiske duše kot na konici noža in si vedno v strahu, da ga bo zaneslo. Pa ga ne. Ni dober stilist, težko piše, trdi so stavki, brez impresionistične toplote, so pa psihološko globoki, analitično znanstveni, življenjski, ekspresionistični v pravem pomenu, ko da govoriti nagi duši, ki še sama sebe ne razume in ne ve, kako se bo izrazila v kretnji. Če je njegova Amalija lepa analitična študija ljubosumne matere, so njegove skrivnosti posebnost v naši literaturi: umetniške gravure ostrega opazovalca duš, naravnost psihopatologa, pa ne samo Freudovskega tipa, ki mu ugajajo le seksualne podzavestne plasti, temveč deloma naravnost mističnega. Velikonja — pisatelj je postavljen — upam — s to knjigo tako trdno, da ga nihče več tajiti ne bo mogel in mu bo moral priznati — mojstrstvo v slovenski psihološki črtici. In to bo uspeh te knjige, izpolnitev nje poslanstva za Velikonjevo desetletnico telesne smrti: pisateljsko vstajenje v literarno zgodovino na častno mesto, ki ga zasluži. Kako visoko stoji to mesto, naj sodijo tudi bralci sami. Naša dolžnost je bila, da smo jim ga približali, pokazali in nekaterim naravnost odkrili. In odkrili tudi presenetljivo tesno sorodnost z danes naj sodobnejšimi svetovnimi psihološkimi realisti angloameriške pisateljske šole. Odkrit je kot predhodnik naših najmlajših psiholoških realistov.

Ob desetletnici telesne smrti postavljamo Velikonjo v duhovno življenje in še celo — živega v živo svetovno literarno sodobnost.

In kaj bi mogli storiti še več v njegov spomin?

Tine Debeljak

Lep uspeh leposlovnih nagrad

Slovenska kulturna akcija je koncem januarja 1955 v Buenos Airesu objavila da je mecensko dejanje meimenovnega rojaka omogočilo razpis „Božičnih leposlovnih nagrad“ v skupnem znesku 10.000 pesov. Prvi rok je bil od 31. oktobra podaljšan za mesec dni in tako je bilo v začetku decembra predloženih žiriji (Brumen Vinko, Debeljak Tine, Geržinič Lojze, Jurčec Ruda, Komar Milan in Simčič Zorko) enajst rokopisov. Tako je bil rok razmeroma kratek, komaj deset mesecev.

predvsem negujejo domačo, ponarodelo pesem, medtem ko se svetovne zborovske literature skoraj ne dotaknejo.

Vredno je, če ob teh nekaj mislih k našemu glasbenemu večeru omenim tudi, da je Slovenska kulturna akcija za to priložnost Glasbenemu odseku omogočila nakup novega klavirja; instrument, ki je bil pač za kakršno koli resno glasbeno delo v odseku nujno potreben, bo dal še močnejši zagon glasbeni ustvarjalnosti naše kulturne organizacije.

ZADNJI KULTURNI VEČERI

Po revoluciji so ovire varnosti, s prostori in obveščanjem odpadle in do 18. novembra so se vršili še štirje večeri. Trije med temi so bili že v prvotnem načrtu; eden je sicer izpolnil številčno — in tudi kvaliteto — program štirih filozofskih večerov, le s spremembo snovi: namesto dr. Komarja naj bi najprej nadaljeval dr. Ignacij Lenček svoja izvajanja o eksistencializmu, potem pa ga je prehitel dr. Brumen.

Na III. filozofskem večeru v petek 14. oktobra je dr. Vinko Brumen opravil napovedano predavanje *Nekatera vprašanja naše kulturne rasti*, ki mu je dal pojasnujoč podnaslov: *Problemi kulturne adaptacije*. Predavatelj je opozoril na našo dolžnost, da se izpopolnjujemo, da kulturno rastemo in da nas od te dolžnosti ne odvzame naš odhod iz domovine. Za uspešno rast pa moramo v novih razmerah najti živ stik s kulturnimi vrednotami okolja, ki nas obdaja. Pravilno upostaviti ta stik je naloga dobro umevane kulturne adaptacije, ki nikakor ni utopitev v tujinstvo, temveč sinteza novih vrednot na našo domačo izobrazbo. Predavatelj je razčlenil ovire za tako adaptacijo in opozoril na nevarnosti, ki naj bi se jim skušali izogniti. — Izmed 47 udeležencev se jih je 7 oglasilo k debati.

V petek 28. oktobra je prišel na vrsto II. literarni, debatni, kot XIV. kulturni večer, ki je privabil 51 ljudi. Ta diskusijski večer „za okroglo mizo“ je bil v zvezi z nekaterimi odgovori, ki so prišli na anketna vprašanja. Problem te diskusije je bila vezanost naše književnosti na splošno ter piscev in bralcev posebej. Dr. Tine Debeljak, dr. Milan Komar, ga. Danica Petriček in dr. Ignacij Lenček, potem pa še 8 udeležencev so odgovarjali na vprašanja: Kakšna je po vašem mnenju bodočnost naše književnosti v zamestvu? Katera vezanost je naj-

Odziv je bil izredno lep in velik. Ko smo objavili besedilo razpisa, smo dvomili in smo računali, da bomo morali razdelitev nagrad prestaviti na prihodnje leto. Saj pred leti sličen razpis v domovini ni imel odziva. Tak uspeh razpisa leposlovnih nagrad je mogočen dokaz leposlovnega ustvarjanja v emigraciji, obenem pa potrdilo Slovenski kulturni akciji, da je njen nastop bil potreben in koristen.

Med došlimi rokopisi je šest pesniških zbirk, štiri dela v prozi in ena drama. Sodelujejo pesniki in pisatelji iz Argentine, Združenih držav, raznih držav Evrope in en rokopis je prišel iz Slovenije.

Rokopisi podajajo nazorno sliko usmerjenosti in časovne pogojenosti naših literarnih ustvarjalcev. Večina rokopisov, zlasti pa proza, obravnavajo probleme iz časa po vojni, naslonjene na doživetja med vojno in revolucijo v domovini. V poeziji in prozi se opaža močan vzpon za ustvarjanje v soglasju z idejami in oblikami sodobnega modernega pisanja.

Slovenska kulturna akcija se veseli, da je ob koncu drugega leta svojega delovanja mogla razpis leposlovnih nagrad zaključiti s takim odzivom. Prišlo je vsega skupaj nad 1000 strani rokopisov. Žirija bo prisodila nagrade najboljšim med njimi, toda nenagrajena dela ostanejo za izdajo v knjižnem programu Slov. kult. akcije, ako bodo avtorji to želeli.

Mecem je s svojim plemenitim dejanjem dal pobudo za tolikšno žetev, obenem pa je slovenskemu knjižnemu trgu v emigraciji podaril zakladnico, ki ne bo tako kmalu usahnila — saj letošnji uspeh naravnost kliče po mecenu, ki naj enak razpis omogoči še za Božič 1956.

pomembnejša: zaradi okolja, v katerem se nahajamo; zaradi tematike naše književnosti (ko se piše, ne da ne more, ampak noče spremeniti); ali zaradi miselnosti, ki vlada v slovenskih krogih? Ali so tudi naši bralci vezani, tako zaradi nepoznanja književnosti, kakor zaradi napačne vzgoje? Kaj bi se dalo storiti? Ali je avtor kriv, če zaradi neizobraženosti bralca nanj kvarno vpliva? Če ne, kdo je kriv? V koliko je sedanje stopnje naše književnosti kriva vezanost naših piscev na zahteve, ki so izven njega? Ali more zunanji pritisk zmanjšati kvaliteto ustvaritve? Tudi kvaliteto? Ali more politična, boljše strankarska ali religiozna vzgoja in pa politična (strankarska) ali religiozna zahteva po pripadnosti vezati pisce?

Na XV. kulturnem večeru 11. novembra je predaval dr. Vinko Brumen o psihoanalizi pred 50 poslušalci. Predavatelj je očrtal psihoanalitično raziskovalno in terapevtsko metodo ter pokazal psihoanalizo kot psihološki in filozofski nauk in razložil najvažnejše strokovne izraze, ki jih srečujemo v psihoanalitični literaturi. Označil je tudi nekatere šole, ki so izšle iz psihoanalize ali se razvile ob njej. Na koncu je ocenil donos psihoanalize k sodobni psihologiji in filozofiji. Število debaterjev: 9.

Zadnji redni, XVI. večer, se je

vršil 18. 11. in je bil posvečen glasbi. Udeležencev je bilo 139, med njimi zlasti mnogo pevcev tukajšnjih zborov. O pomembnosti tega večera bo pisal kdo drugi; tu navajamo samo spored. V prvem delu je igrala pianistka Anđica Kralj impresionistično glasbo: Albéniza Córdoba, op. 232 in Malagueño; Debussyja Au clair lune in Jardin sous la pluie ter Ravnikov Moment. Drugi del je obsegal slovensko komorno vokalno glasbo. Kvartet Finkovih je pel Gallusov Confirma hoc, Deus in Geržiničevo Mrtvo belino na Balantičev tekst; tercet sester Finkovih Lipovškov Večer (tekst Gradnik), Lajovčevo Pesem deklice (Bierbaum - Župančič) in Geržiničevo Moravsko narodno (Kette); sopranistka Marija Fink-Geržiničeva Benjamina Vipavca Čez noč (Župančič) in Lajovčevo Iskal sem svojih mladih dni (Župančič); baritonist Božidar Fink Adamičevo Kot iz tihe zabljene kapele (Murn); mešani zbor (Marija Fink-Geržiničeva, Marija Kutnar-Jeločnikova, Marta Fink, Neda Fink, Nikolaj Jeločnik, Milan Volovšek, Božidar Fink, Franc Ahčin, Ladislav Lenček). Krekov Zvečer, Adamičevo Pomladansko slutnjo in Kogojev Trenutek (vsi trije teksti Murnovi). Vodja glasbenega odseka, prof. Geržinič je razčlenil v uvodnih predavanjih posamezne skladbe, v drugem delu tudi odnos besedila do uglasbitev; on je tudi sprem-

ljal na klavirju soliste ter drugi kvartet ter prva dva tria. Tekste je recitiral pred izvajanjem Jože Rus.

SPORED NAŠIH PRIREDITEV V POLETNI SEZONI 1955/56

Petek 16. decembra 1955: *Mickiewiczov večer* ob stoletnici smrti velikega poljskega pesnika. — Predavanje dr. Tineta Debeljaka, poljske in slovenske recitacije pesnikovih del, poljska glasba, razstava Mickiewiczovih del v poljščini in v slovenskih prevodih. (Vrt „Ilirije“, Ramos Mejía; začetek ob 20h.)

Petek 23. decembra 1955: *Razglasitev izida božičnega leposlovnega razpisa*. Nato film (100'): *Pepelka in zver* (La Belle et la Bête). Avtorja: Leprince de Beaumont in Jean Cocteau; režija: Jean Cocteau; v glavnih vlogah: Josette Dae, Jean Marais, Mila Parély, Marcel André, Nane Germon, Michel Auclair; glasba: Georges Auric. (Vrt „Ilirije“, Ramos Mejía; začetek ob 20.)

Nedelja 15. januarja 1956: *Izlet v San Miguel*. V senci, ob asadu, se bo nadaljevala debata o eksistencializmu in o psihoanalizi, ki smo ju morali prekiniti na zimskih kulturnih večerih zaradi pozne ure. (Čas odhoda, itd. bo objavljen v časopisju.)

Petek 27. januarja: *Drugi filmski večer*. Naslov filma bomo pravočasno sporočili, ko izberemo izmed razpoložljivih najboljšega. (Vrt „Ilirije“; začetek ob 20.)

Nedelja 19. februarja: *Izlet v Rodríguez*. Ob kopališču prost razgovor o III. redni sezoni in o III. knjižnem letu Slovenske kulturne akcije. (Čas odhoda, itd. bo objavljen v časopisju.)

Nedelja 11. marca: *II. družabna prireditev Slov. kult. akcije*. Bogat kulturni spored. Ena izmed egid: Še več slovenskih umetnin v naša stanovanja! (Vrt „Ilirije“; začetek ob 18.)

Nedelja 25. marca: *Izlet v gradič pri Lujanu* in ogled kulturnih starin v njem. (Točnejši spored bo objavljen v časopisju.)

Morebitne spremembe bomo pravočasno sporočili.

SLOVENSKA KULTURNA
AKCIJA VOŠČI VSEM SVOJIM
ČLANOM IN VSEM PRIJATELJEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN BLAGOSLOVLJENO
NOVO LETO!